

ATATÜKÇÜLÜK VE TÜRK GENÇLİĞİ

Prof. Dr. Ramiz BANOĞLU (x)

Atatürkçülük, Türk Milletinin kendi kültür, örf ve adetleriyle, gereksinimlerinden doğmuş laik devlet anlayışı içinde, mantığın ve bilmin önderliğinde, ülkesini en üstün medeniyet seviyelerine götürecektir olan çağdaş bir düşünce sistemidir. Buna "Atatürk İdeolojisi, Atatürk Yolu ve Atatürkçü Düşünce Sistemi" diyenler de vardır. İsim ne olursa olsun, bugün laik devlet düzeni içinde ve demokratik bir ortamda, memleket gerçekleri doğrultusunda, daima ileriye gitmek ve çağa uymak için aklın, mantığın ve bilmin gösterdiği yoldur diyebiliriz.

Onun için Atatürk, "Türk Milletinin yürümekte olduğu ilerleme ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale müsbet ilimdir. Hayatta en hakiki yol gösterici ilimdir. İlim ve fennin dışında kılavuz aramak gaflettir, bilgisizliktir, doğru yoldan sapmaktır" (1), diyerek uygarlığa giden yolu vurgulamıştır.

Bilindiği gibi, insanları medeniyete ulaştıran, ufkunu aydınlatan, teknolojiye götüren bilimdir. Bilmi öğrenmek de ancak eğitimle mümkündür. Onun için Atatürk daha milli mücadelenin o karanlık günlerinde 16 Temmuz 1921 de Ankara'da topladığı 1. Maarif Kongresinde: "Devletin yapısındaki yaraları sarmak ve ülkeyi istenen düzeye çıkarabilmek için eğitimle bilmin gereklerine ulaşılabilceğini"2 işaret etmiştir. Hatta ölümüne kadar çeşitli vesilelerle söylev ve demeçlerinde, toplumun çağın, gereklerine cevap verecek düzeye yükselmenin ancak bilim ve teknikle olacağını daima belirtmiştir. Ayrıca Samsun'da 1924 de yaptığı konuşmada bilmin devamlı yenilenmesinin gereklerine de işaret ederek "Bin , ikibin, binlerce yıl önceki bilim ve teknikle ilgili ilkeleri, kuralları şu kadar bin sene sonra aynen uygulamaya kalkışmak elbette bilmin ve tekniğin içinde bulunmak değildir"3 diyerek daha o zamanlar çağdaşlaşmayı, önermiştir.

Ve yine "Bilgiyi insan için gereksiz bir süs, bir baskı aracı ya da medeni bir zevkten çok hayatta başarıya ulaşmayı sağlayan, uygulanabilir ve kullanılabilir bir araç haline getirmek"4 diyerek teknolojik gelişmenin ancak bilimle olacağını belirtmiştir. Atatürk böylece durmadan yenilenen bilimle çağa ulaşılabilceğini her vesileyle işaret

x : Atatürk Üniv. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitü Müdürü.

1 : Utkan KOCATÜRK, Atatürk 'ün Fikir ve Düşünceleri, 1984. s: 116-117

2 : Atatürk Söylev ve Demeçleri, C II, s: 16-18

3 : a.g.e., s. 197

4 : a.g.e., C.I, s : 288

ederek, öğretmenlere "Gerçek zaferi siz kazanacak ve sürdüreceksiniz... Kesinlikle başarılı olacaksınız... Yeni nesli gerçeğin bilimin nurlarıyla dolmasına yardım edecek ve bunu sağlayacaksınız"5 diyerek gençlerin çağa göre yetişmesini istemiştir.

Çünkü çağın gereklerine uymak Atatürkçülüğün temel amacıdır. Onun için Atatürk gelecek neslin ilkelerine bağlı, bunu ileri kuşaklara götüreceği bilgili ve çağdaş görüşlü nesil olacağını düşünerek, daima dinamik bir güç olan gençlere Cumhuriyeti emanet etmiştir. Çünkü gençlik, bir milletin umudu öz varlığı ve istikbalidir.

Biyolojik anlamda gençlik, 12-24 yaşlar arasındaki nüfusa verilen isimdir. Tıpta buna "Adolesans", halk arasında ise "Delikanlılık Çağı" denmektedir. Gençliği sadece yaşla belirlemek yerine ailesinin yanında olmak, ayrı evi olmamak, tüketici olmak gibi diğer özellikleriyle beraber tanımlamak daha yerinde olur.

Gençler fiziksel ve bedensel olarak biyolojik anlamda kendilerini çok kuvvetli hissettiklerinden en üretken ve en yaratıcılık dönemini yaşarlar. Memleketimizde genel nüfusumuzun yaklaşık dörtte birini teşkil ederler. Bu kadar büyük bir küleyi oluşturan topluluğun bu biyolojik vasfını, yaratıcılığını, dinamizmini ülkenin menfaatleri doğrultusunda kanalize ederek kalkınmaya katkıları olur. Ancak bunun olabilmesi için istenen niteliklerde ve sağlam kişiliklerde yetiştirilmesi gerekir.

Kişiliğin önemli vasıfları genetikle geçerek, çekirdeğini oluşturur ve değişmez. Ama bu çekirdeğin şekillenmesi, ana rahminden başlayarak doğumundan ölümüne kadar devam eder. Ancak en etkili dönem genç yaşlardaki öğrenim dönemleridir. Çünkü bu yaşlarda balmumu gibi esnek, her türlü şekillendirmeye ve şekline müsaittirler. Bu bakımdan eğitimle bu dönemde milli geleneklerimize, ideallerimize uygun Atatürk İlike ve İnkılaplarımızı doğrultusunda laik görüşlü sağlam temeller üzerinde yetiştirmemiz gerekir. Ancak bu eğitim, biyolojik gelişmeye uygun bir ruhsal gelişme oluşacak tarzda yapılmalıdır. Çünkü bu devrede gençler hormonal değişimlerle birdenbire bedensel gelişme gösterip güç kazanırlar. Çünkü bu bedensel gelişmeye, ruhsal gelişme uyum sağlayamazsa çatışmalar görülür. Buna "Adolesans Krizi" denir. Bu bakımdan gençlerin bu dönemleri, genellikle sorunlu ve bunalımlı geçer. Bu krizli dönemde, hayallerin yattığı beklentilerle, çevredeki olaylar çelişir ve duygusal çatışmalara yol açar. Hatta çevreyi tanımamak, otoriteye karşı gelmek, kuralları hiçe saymak, kabadayılığa özenmek gibi saldırgan davranışları olabilir.

İşte bu kritik dönemde sağlıklı bir yaklaşımla yardımcı olunmazsa, problemler gençlik oluşur. Hatta kötü niyetli fırsat düşkünleri her ülkede buldukları yandaşlarıyla onları yönlendirerek bölücü gençlik haline dönüştürebilirler.

Bilhassa devletlerin silahsızlanma faaliyetlerinden sonra soğuk savaş yöntemleri gençler üzerinde yoğunlaştırılmıştır. Birleşmiş Milletlerin gençlik sorunları ile ilgili

5 : Atatürk 'ün Söylev ve Demeçleri, C. II, s: 46

çalışmalara göre, soğuk savaşta önce karşı ülkenin genel kültürü, örf ve adetleri, inançları din ve mezhep farkları, ekonomik durumu ve gençlerin özlemi çok iyi incelenerek zayıf noktalar aranır. Sonra bu zayıf noktalardan yandaşlarına yaptıkları etkin iletişimle girerek nifaklar sokup birbirine düşürürler. Böylece ülkeyi kendi içinden gençleri taraflara bölerek, birbirine düşürmek suretiyle, kan döktürerek, kendileri hiç kan dökmeyen gayelerine ulaşırlar.⁶

Bugün gençleri bu tehlikelerden korumak gerekir. Nitekim Anayasamızın 58. maddesi bunu: "Devlet, istikbâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin, müsbet ilmin ışığında, Atatürk İlke ve İnkılapları doğrultusunda ve devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirler alır"⁷ diye emretmektedir.

İşte bu tedbirlerin en önemlisi eğitimidir. Bunu farkederek Ulu Önder daha milli mücadele yıllarında 1. Maarif Kongresini toplamış, ta o zamanlardan beri tedbirler almıştır. Hatta burada en önemli görevlerin öğretmenlere düştüğünü söyleyerek: "Eğitimidir ki bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir toplum olarak yaşatır, ya da bir milleti köleliğe ve yoksulluğa düşürür"⁸ diyerek ve eğitimin önemini belirtmek için "Cumhurbaşkanı olmasaydım maarif vekili olmak isterdim diye buyurmuşlardır. Yine O "Gençleri yetiştiriniz, onlara bilim ve kültürün pozitif düşünceleri veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Hür fikirler uygulamaya konulduğunda Türk Milleti yükselecektir"⁹ diyerek sayısız okullar açılmış, üniversiteler kurulmuş hâlâ yeni üniversiteler açılmakta. Ama görüyoruz ki, bugün öğretim kurumları da huzursuz edilmekte, sorunlar yaratılmakta ve rahat bırakılmamaktadır.

Tabii, demokratik bir ortamda hertürlü görüş ve düşüncelerle, sorunlar ortaya atılarak tartışılması doğaldır. Ancak çözümler böylelikle bulunur. Üniversiteler ise bunları bilimsel bir yaklaşımla irdeler ve katkıda bulunur. Ancak Üniversitelerin de kendi içinde sorunları olabilir. Bunlara kendi içinde çözümler arar. Bu maksatla Üniversitemiz Gençliğinin sorunlarını bulabilmek için yaptığımız araştırmada: "Üniversite gençlerimizin büyük bir kesiminde, ekonomik yetersizliğe dayalı problemler yanında beslenme, barınma ve bunların temizliği hususunda sorunları var. Eğitimi yeterli bulmadıklarını, çevreye uyumda zorlukları olduğu, bu nedenle başarısız oldukları; ayrıca kendilerini de eleştirip, okuma alışkanlıklarının olmadığı, sorumluluktan uzak, neme-lazımcı ve tembel olup, kültürel yönden yetersiz olduklarını belirtiyorlar"¹⁰ Bu araştırma sonuçlarından anlaşıldığına göre gençlik uygarca bütün sorunlarını dile getiriyor. Sesini duyuruyor ve aynı zamanda adilane bir şekilde kendini de eleştiriyor. Bütün bunlar, gençlerimizin ne kadar bilinçlenip çağdaşlaştığını gösteriyor.

6 : Burhan GÖKSEL, Atatürk 'ün Gençlik Konusuna Bakışı. s: 479

7 : 1982 Anayasamızın 58. Maddesi

8 : a.g.e., s: 235

9 : a.g.e., s: 164

10 : Ramiz BANOĞLU, Üniversite Gençliğinin Sorunları Sonuçları 18 Mayıs 1991 Atatürk Üni. Kültür Sitesindeki Açık Oturum.

Günümüz gençliği artık bilinçli hareket ediyor. Kendisine iletilen her mesaja gözü kapalı bağlanmıyor. Tartışarak çözüm bulmak istiyor. Kendisine bugüne kadar aktarılmış olan peşin hükümleri, yerinde ele alıyor, yanlışlarını görüyor, onları ve kendini de eleştirerek daha doğru ve sağlıklı sonuçlara ulaşabiliyor.

Özetle, gençlerimizin büyük bir çoğunluğu çarpık ve eksik fikirlerle dolu görüşleri eleştiriyor, doğru ve gerçekçi sonuçlar arıyor. Bu, özgür ve demokratik görüş içindeki gençlerimizin, Cumhuriyeti kendilerine emanet eden Atatürk 'e ne kadar layık olduklarını, ve O'nun çağdaş görüşüyle bütünleştiklerini gösteriyor. Atatürk 'ün Türk Öğün, Çalış ve Güven sözlerine yarasırcasına Türk oldukları için öğünüyor ve güveniyorlar ve daha ileriye gitmek için durmadan çalışıyorlar.